

SLUŽBA CIVILNE ZAŠTITE

CIVIL AFFAIR DEPARTMENT

Broj: 14-40- 43 /22
Ilidža, 11.01.2022.god.

MATERIJAL Za 3. Tematsku sjednicu
[Signature]

SAGLASNOST
Općinski načelnik
Nermin Muzur, magistar uprave

OPĆINA ILIDŽA
OPĆINSKI NAČELNIK

12 -01- 2022

PREDMET: Informacija o stanju vodotoka na području Općine Ilidža

Poštovani,

Dostavljamo Vam informaciju za Tematsku sjednicu o stanju vodotoka na području Općine Ilidža.

S poštovanjem,

PRILOG: kao u tekstu

PO OVLAŠTENJU OPĆINSKOG NAČELIKA
POMOĆNIK OPĆINSKOG NAČELNIKA
SLUŽBA ZA FINANSIJE

[Signature]
Benjamin Mešak dipl.ecc

Izradio: *[Signature]*

DOSTAVLJENO:
1x Naslovu
1x a/a

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO - OPĆINA ILIDŽA
OPĆINSKI NAČELNIK
SLUŽBA CIVILNE ZAŠTITE

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
SARAJEVO CANTON - MUNICIPALITY OF ILIDŽA
MUNICIPALITY MAYOR
CIVIL AFFAIR DEPARTMENT

STANJE VODOTOKA NA PODRUČJU OPĆINE ILIDŽA

Ilidža, januar 2022. god.

NOSILAC IZRADE
SLUŽBA CIVILNE ZAŠTITE

UVOD

U skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća (Službene novine FBiH, broj 39/03, 22/06 i 43/10).

Zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom je mjera koja sadrži provođenje zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara u područjima oko rijeka i jezera koja mogu biti ugrožena poplavama koja mogu nastati oštećenjima ili rušenjem velikih brana, nasipa ili drugih vodozaštitnih objekata, te od opasnosti od bujičnih i podzemnih voda.

Zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom provodi se kroz tri faze:

1. U prvoj fazi provode se mjere koje se odnose na preventivnu zaštitu –

Preventivna zaštita od poplava prije svega podrazumjeva preduzimanje neophodnih aktivnosti na regulaciji korita svih vodotoka (rijeka i većih potoka) na području općine Ilidža, a prije svega onih koji najčešće izazivaju poplave (Bosna, Željeznica, Dobrinja, Tilava, Zujevina, Miljacka, Rakovički potok i potok Tmava). Također je neophodno preduzimati sve predviđene mjere od strane inspekcijskih i drugih nadležnih organa u cilju spriječavanja odlaganja raznog otpadnog materijala u korita vodotoka, kao mjere u cilju spriječavanja protuzakonite izgradnje raznih objekata iznad i pored korita vodotoka, koji mogu uticati na smanjenje proticajnog profila vodotoka. Neophodno je redovno održavanje korita vodotoka, što podrazumjeva uklanjanje raznog rastinja i otpadnog materijala iz korita vodotoka. Potrebno je od strane službi za upravu: Služba za razvoj, komunalne poslove i puteve, Služba za imovinsko-pravne, stambene, geodetske poslove i katastar nekretnina, Služba za prostorno uređenje i Služba za inspekcijski nadzor, da uzmu učešće u prevenciji nastanka ove nepogode.

Preventivna zaštita od poplava obuhvata i izgradnju i održavanje odbrambenih nasipa pored rijeka, izgradnju i održavanje adekvatnih vodoprivrednih objekata i sistema za odvođenje i prihvat površinskih i podzemnih voda, izgradnju i održavanje propusta i kanala ispod i pored puteva i slični radovi.

2. U drugoj fazi se provode mjere koje se odnose na spašavanje ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara – u toku djelovanja poplava

- Štab za odbranu od poplava počinje sa redovnim radom;
- Organizuje se permanentna služba osmatranja nasipa;
- Vršiti se mobilizacija opreme i neophodne radne snage;
- Prate se informacije o valu velike vode i prognoze stanja koje treba očekivati narednih dana;
- Vršiti se pripreme za eventualnu evakuaciju ljudi i materijalnih dobara;
- Provjerava se ispravnost opreme i informacionog sistema;
- Daju se informacije stanovništvu o potrebnim mjerama (protivepidemijske i higijenske mjere zaštite);
- Vršiti se, po potrebi, tehničke intervencije u cilju održavanja odbrambene linije (zaštita od preliivanja, filtracije kroz nasip i podlogu i dr.)

3. U trećoj fazi se provode mjere koje se odnose na otklanjanje nastalih posljedica – saniranje posljedica izazvanih poplavama

- Stručni pregled odbrambene linije radi utvrđivanja mjesta gdje su neophodne popravke,
- Popunjavanje zaliha materijala za količine koje su utrošene za vrijeme poplava,
- Podnošenje izvještaja nadležnim vodoprivrednim organima,
- Protivepidemijske i higijenske mjere zaštite
- Registrowanje šteta i popravak opreme

Teritorija općine Ilidža spada u red najugroženijih općina od poplava na području kantona Sarajevo. Ukupna dužina vodotoka Bosne, Željeznice, Miljacke, Dobrinje, Tilave, Zujevine, Buničkog potoka, Večerice, Rakovičkog potoka i potoka Trnava kroz općinu Ilidža iznosi oko 50.726.m.

Uzroci poplava, na području općine Ilidža su raznovrsni, tako da poplave mogu nastati usljed izljevanja velikih voda iz vodotoka i preljevanja vode preko odbrambenih nasipa i brana, proboja nasipa, odnosno rušenja brana na hidroakumulacijama i drugih hidrograđevinskih objekata, zatim usljed visokog nivoa podzemnih i velikih količina površinskih voda, kao i usljed pojave bujičnih i brdskih voda nakon jakih lokalnih pljuskova.

Do poplava najčešće dolazi uz neregulisane i neuređene vodotoke. Poseban problem predstavljaju neregulisani vodotoci čija korita su obrasla raznim rastinjem i zatrpana muljem, kamenjem i dr.otpadom.

Pojavama poplava također, doprinosi i nekontrolisana sječa šuma u slivnom području vodotoka, što utiče na eroziju površinskog sloja zemljišta i smanjuje njegove moći apsorbovanja većih količina vode, što ima za posljedicu brže oticanje vode u vodotoke, a to stvara preduslove za pojavu poplava.

Uzroci nastanka poplava su, također, i visok nivo podzemnih i površinskih voda, loša drenažna mreža u tim područjima, neregulisani i neuređeni kanali za prihvata i odvođenjem površinskih i podzemnih voda., neizgrađeni glavni i pomoćni odbrambeni nasipi uz veće vodotoke u ravničarskim predjelima, te bujične i brdske vode, velikog rušilačkog dejstva, koje nastaju nakon jakih lokalnih pljuskova.

Poplave su moguće na području cjele općine, a najugroženije su mjesne zajednice: Otes, Butmir, Vreoca, Osjek, Blažuj i Stup.

Organizaciju i provođenje mjera zaštite i spašavanja na vodi i pod vodom dužni su provoditi tijela uprave nadležna za vodoprivredu i privredna društva iz oblasti vodoprivrede u okviru svoje redovne djelatnosti. Također subjekti koji su dužni sudjelovati u provođenju ovih mjera su građani u okviru samozaštite, pravne osobe čija je osnovna djelatnost vezana za vodotoke, udruženja koja se bave sportom na vodi i pod vodom, službe zaštite i spašavanja koje su opremljene i osposobljene za ovu vrstu zaštite i spašavanja, službe za upravu nadležne za vodoprivredu.

STANJE RIJEČNIH KORITA I UGROŽENOST POJEDINIH NASELJA OD POPLAVA

Hidrografski, prostor općine Ilidža smješten je u Crnomorskom slivu, odnosno u slivu rijeke Bosne. Na prostoru Ilidže postoje brojni vodotoci: rijeka Bosna koja izvire u podnožju planine Igman, rijeka Željeznica, vodotok Zujevina sa pritokama Trnava i Rakovički potok, vodotok Miljacka, vodotok Dobrinja, vodotok Tilava / Kasindolski potok, vodotok VečERICA sa pritokama Megara i Bunički potok, kao i mnogobrojni potoci na cijelom području općine Ilidža.

Rijeka Bosna

Ukupna dužina vodotoka rijeke Bosne kroz općinu Ilidža je 7.845 m. Prosječni proticaj rijeke Bosne na Plandištu iznosi 7 m³/s. Korito rijeke Bosne regulisano od ulice Karamušići MZ Osjek do općine Novi Grad u dužini od 3.200 m. Neregulisani dio korita na potezu od Rimskog mosta nizvodno do ulice Karamušići (regulisanog dijela) gdje prijete opasnost od poplava dijela naselja u MZ Osjek ulica Tukovi, dijela naselja MZ Vreoca ulica Lužansko polje i dijela MZ Otes ulice Sastavci i Terovića u dužini od 1.074 m.

Od podzemnih voda iz rijeke Bosne, usljed podizanja nivoa vode u koritu rijeke dolazi do poplava u donjem dijelu MZ Osjek u ulicama Bratunačka cesta, Osječki put, Osik, Karamušići i Hendekuša. Također rijeka Bosna ugrožava PD Butmir i dio naselja Dogloda, ulica Bregovi MZ Stup.

Za preostali ne regulisani dio rijeke postoji PTD, ali je potrebno riješiti imovinsko pravne odnose. Kao vodotok prve kategorije, u nadležnosti je Agencija za vodno područje rijeke Save.

ul. Tukovi bb

PD Butmir

ul. Karamušići

Rijeka Željeznica

Ukupna dužina vodotoka preko teritorije Općine je u dužini od 6.186 m. Prosječni godišnji proticaj na Iliđi iznosi $9,2 \text{ m}^3 / \text{s}$. Rijeka Željeznica izvire na području Trnova (Željezno vrelo i Crvene stijene). Dužina njenog toka je 54 km do ušća u rijeku Bosnu. Regulacija korita rijeke urađena je od Ratnog mosta do naselja Otes u dužini od 3.510 m. Kod većeg vodostaja, poplava ugrožava naselja na neregulisanom dijelu korita i to dijelove naselja Sokolović Kolonije i Butmira, a nizvodno naselja Otes, Vreoca i Osijek.

Rijeka Željeznica nije regulisana na dva lokaliteta.

Prva lokacija je od Ratnog mosta do međuentitetske linije u dužini 1.348 m, za koju ima izdata građevinska dozvola.

Druga lokacija je od pružnog mosta u Otesu do ušća u rijeku Bosnu dužine 1.228 m, za koji ima PTD i u toku je postupak dobijanja urbanističke saglasnosti.

Napominjemo da je na ovom lokalitetu rijeka Željeznica izlila i poplavila naselje Otes i Vreoca, te uzrokovala veliku materijalnu štetu.

Za preostali ne regulisani dio rijeke postoji PTD, ali je potrebno riješiti imovinsko pravne odnose.

Kao vodotok prve kategorije, u nadležnosti je Agencije za vodno područje rijeke Save.

ul. Barska

Ratni most

Rijeka Miljacka

Ukupna dužina rijeke Miljacke preko teritorije općine Iliđa iznosi 6.405 m. Prosječni godišnji protok je $6 \text{ m}^3 / \text{s}$. Rijeka je dobrim dijelom uređena sa zemljanim nasipom, a u manjem dijelu urađene su obale sa adekvatnim betonskim i kamenim oblogama u dužini oko 1.608 m. U periodu obilnih padavina zemljani nasipi ne pružaju sigurnu zaštitu od poplava za stambene i druge objekte gdje je ugrožena MZ Stup.

Na terenu je moguće primjetiti da je desna obala (općina Novi Grad – Sarajevo) znatno višočija, jer je susjedna Općina proteklih godina nasipanjem zemlje i drugog građevinskog materijala dovela nivo naše obale u nepovoljan položaj.

Kao vodotok druge kategorije, u nadležnosti je Ministarstva privrede Kantona Sarajevo i općine Iliđa.

ul. Bojnička

ul. Luke

Rijeka Zujevina

Ukupna dužina vodotoka rijeke Zujevine preko teritorije općine Ilidža iznosi 4.395 m. Korito rijeke Zujevine je regulisano u dužini od 1.438 m. i to na potezu od Bosanka doo nizvodno do firme Mujanić doo u dužini od 602 m, od glavnog mosta u Osijeku nizvodno do ulice Muniba Avdića u dužini od 713 m i na ušću u rijeku Bosnu u dužini od 120m. U vrijeme obilnih padavina neregulisani dio korita rijeke Zujevine prijeti poplavama dijelova naselja MZ-e Blažuj i Osjek. Kritični dijelovi vodotoka su uzvodno od glavnog mosta u Osijeku do regulisanog dijela vodotoka, i dio korita koji se nalazi u ulici Muniba Avdića nizvodno do ušća u rijeku Bosnu

Za preostali ne regulisani dio vodotoka postoji PTD, ali je potrebno riješiti imovinsko pravne odnose.

Kao vodotok druge kategorije, u nadležnosti je Ministarstva privrede Kantona Sarajevo i općine Ilidža.

ul. Osik

ul. Muniba Avdića

Rijeka Dobrinja

Ukupna dužina vodotoka rijeke Dobrinje kroz teritoriju općine Ilidža iznosi 6.323 m. Dio korita rijeke Dobrinje od prodajnog centra „Bingo”doo nizvodno do firme „Bosnaputevi”doo u Pijačnoj ulici i dijelu ušća gdje se Dobrinja ulijeva u rijeku Bosnu je urađena regulacija u dužini od 1816 m. Uslijed obilnih padavina, poplave ugrožavaju MZ-e Stup, Stup II i Otes. Najkritičniji dijelovi vodotoka su prostor između dva mosta u ulicama Aleje Bosne Srebrene i Kurta Schorka, naselje Bare i Dogolodi, kao i ulica Senada Fazlića. Za preostali ne regulisani dio vodotoka postoji PTD, ali je potrebno riješiti imovinsko pravne odnose.

Kao vodotok druge kategorije, u nadležnosti je Ministarstva privrede Kantona Sarajevo i općine Ilidža.

ul. Kurta Schorka

ul. Aleja Bosne Srebrene

ul. Senada Fazlića

Rijeka Tilava i mala Tilava

Ukupna dužina vodotoka rijeke Tilave preko teritorije općine Ilidža iznosi 3.957m. Korito rijeke Tilave je gotovo u potpunosti regulisano, osim kod Novakovića kuća u dužini 396m i dio do ulice Ilirska do ušća u rijeku Željeznicu u dužini od 869 m. Ono što je zanimljivo za ovaj vodotok da se dio rijeke Tilave odvaja u Donjem Kotorcu. Mala Tilava se odvaja od korita i otiče posebnim koritom kroz naselja Donjeg Kotorca i Butmira, te se ponovo spaja u korito rijeke Tilave. Kod obilnih padavina ugrožena su naselja u MZ-i Donji Kotorac i Butmir. Najugroženiji dio korita rijeke Tilave je kod Novakovića kuća koji nije regulisan, kao i dijelovi uređenog korita koji su suženi kao i slabog protoka ispod mostova.

Kao vodotok druge kategorije, u nadležnosti je Ministarstva privrede Kantona Sarajevo i općine Ilidža.

Kuće Novakovića

ul. Ilirska

Večerica i Bunički potok

Zajedno sa svojom pritokom Buničkim potokom od izvorišta do ulijevanja u rijeku Željeznicu vodotok je u dužini od 5.770 m. Korito rijeke Večerice i Buničkog potoka su svojim najvećim dijelom protoka kroz Hrasnička naselja regulisana. Bunički potok je u cijelosti regulisan, a Večerica najvećim dijelom regulisana u dužini od 4.489m. Uslijed obilnih padavina prijeti opasnost od poplava u MZ-e Hrasnica I i Hrasnica II zbog nedovoljne visine regulacije korita koja se mora povećati, kao i zbog slabog protoka ispod mostova.

Kao vodotok druge kategorije, u nadležnosti je Ministarstva privrede Kantona Sarajevo i općine Ilidža.

ul. Glavogodina

ul. Ruževik

ul. Stari drum

Rakovički potok

Ukupna dužina Rakovičkog potoka je 7.545m. Rakovički potok protiče kroz MZ-e Rakovicu i Blažuj i ulijeva se u rijeku Zujevinu. Rakovički potok je nastao od više manjih potoka (potok Rudnik, Bistrički potok, potok Zenik, Kakrinjski potok i dr.). Dodatni problem predstavlja veliki broj nelegalno izgrađenih kanalizacionih priključaka u potok. Uslijed obilnih padavina, bujičnih voda i površinskih voda sa koridora VC prijeti opasnost od poplava naselja MZ-e Rakovica i Blažuj. Korito Rakovičkog potoka nije regulisano osim malog dijela vodotoka kod ulica Rudnik i Stanjevac, tako da čitava dužina neuređenog potoka predstavlja opasnost od poplava. Dodatnu opasnost predstavlja uzurpacija obala potoka, kao i izgrađeni mostovi koji su građeni neplanski sa slabim protokom vode ispod istih.

ul. Stara pruga

Potok Trnava

Ukupna dužina vodotoka potoka Trnave je 2.300 m koji protiče kroz MZ Blažuj. U potok Trnava se ulijevaju manji potoci iz naselja Gornje Vlakovo, Grabovine i dr, kao i površinske vode sa koridora VC. Korito nije regulisano osim u malom dijelu kroz naseljeno mjesto u ulici Vlakovo gdje su građani samoinicijativno vršili izgradnju betonskih zidova na koritu. U pojedinom djelovima vodotoka izvršena je uzurpacija zemljišta tako da je korito suženo, a dodatni problem predstavlja izgradnja lokalnih mostova sa malim protokom vode ispod istih.

ul. Vlakovo

Tabelarni prikaz prethodno napisanog

R.br.	Rijeka /vodotok	Dužina toka na području općine Ilidža u m ¹	Regulisano korito u m ¹
1	Bosna	7.845	3.200
2	Željeznica	6.186	3.510
3	Miljacka	6.405	1.608
4	Zujevina	4.395	1.438
5	Dobrinja	6.323	1.816
6	Tilava i Mala Tilava	3.957	2.692
7	VečERICA Bunički potok	5.770	4.489
8	Rakovički potok	7.545	232
12	Trnava	2.300	170
	UKUPNO	50.726	19.155

Najveći broj vodotoka Kantona Sarajevo protiče preko teritorije općine Ilidža. U vrijeme obilnih kišnih padavina i topljenja snijega vodotoci se izlijevaju iz dijelova korita koji nisu regulisani i plave stambene, privredne i druge objekte, prčinjavajući im veliku materijalnu štetu. Kod poplava u određenom godišnjem periodu štete se nanose i poljoprivrednom zemljištu uništavajući poljoprivredne kulture.

Na osnovu prezentiranog stanja vodotoka kao i na osnovu procjene ugroženosti teritorije Općine od poplava, utvrđeno je da općina Ilidža spada u najugroženije dijelove Kantona Sarajevo pa i šire. Od ukupno 50.726 metara vodotoka koji protiču preko teritorije Općine, do sada je izvršena regulacija 19.155 m korita, što iznosi tek 37,7% što je nedovoljno i zahtijeva intenziviranje aktivnosti u ovoj oblasti kao i veću finansijsku podršku viših organa vlasti. Posljednjih godina intenzivirana je aktivnost na regulaciji vodotoka na području općine Ilidža i nesporno je da će u odnosu na velika finansijska sredstva, koja su potrebna za ove poslove, to trajati više godina.

Na području Općine ima 75 mostova koji su u funkciji odvijanja drumskog saobraćaja. Kvalitetne su izvedbe, s tim da neki mostovi ne zadovoljavaju potrebe saobraćajne i pješačke prohodnosti (most na rijeci Dobrinji u ulici Bare kod Stupa, most na vodotoku Večerice u ul. Ruževik, mostovi u Butmiru na Tilavi su dotrajali i prilikom visokih voda predstavljaju prepreku protoku vode i dr.).

REALIZACIJA PLANA MJERA NA ČIŠĆENJU I UREĐENJU VODOTOKA NA PODRUČJU OPĆINE ILIDŽA U 2021 GODINI

U 2021. godini na osnovu utvrđenog plana mjera na čišćenju i uređenju vodotoka na području općine Ilidža i realizaciji istog su spriječene poplave većih razmjera koje su se desile početkom novembra 2021 godine.

Plan mjera na čišćenju i uređenju vodotoka na području općine Ilidža usvojio je Štab CZ dana,31.08.2021. godine na svojoj V redovnoj sjednici. Mjere su se odnosile na sve vodotoke na području općine Ilidža u kojima se treba ukloniti otpad, nasipi zemlje i pijeska, šiblja, trave i sl iz korita.

Za realizaciju navedenih aktivnosti angažovano je JP Ilidža i povjerenici CZ. Svim aktivnostima koordinirao je Štab CZ, Služba CZ, Služba za koordinaciju MZ i Služba za razvoj, komunalne poslove i puteve.

Radovi na čišćenju i uređenju vodotoka su otpočeli 02.09.2021. godine u trajanju od 30 dana. U navedenom periodu realizovane su sljedeće aktivnosti na vodotocima i to:

1. Rijeka Željeznica

U periodu od 02.09.2021.godine do 07.09.2021.godine izvršeno je uklanjanje nanosa zemlje i otpada iz korita rijeke na lokalitetu iznad i ispod Ratnog mosta. Uklonjeno je 64 m³ nanosa zemlje, otpada i odvezeno na deponiju. Za navedene aktivnosti bila je angažovana mehanizacija sa jednim kamionom i dva bagera koje su opsluživala četiri radnika.

2. Rijeka Dobrinja

U periodu od 08.09.2021.god. do 20.09.2021.god. izvršeno je uklanjanje nanosa zemlje i otpada u regulisanom dijelu korita rijeke Dobrinje u dužini od 1.113 m.

U neregulisanom dijelu korita rijeke izvršeno je ručno čišćenje otpada, rastinja i trave u dužini od 4.165 m.

Uklonjeno je 232 m³ nanosa zemlje, raznog otpada i odvezeno na deponiju.

Za navedene aktivnosti angažovana je mehanizacija sa dva kamiona i dva bagera, te je angažovano deset radnika sa alatom (trimeri, motorne pile i dr.).

3. Rijeka Zujevina

U periodu od 17.09.2021. godine započeto je uklanjanje nasipa zemlje i otpada u regulisanom dijelu korita Zujevine u MZ Osijek i radovi su još u toku.

Angažovana je mehanizacija sa 1 kamionom i 1 bagerom koje opslužuju dva radnika.

U predhodnom periodu završeno je čišćenje otpada trave i rastinja na neregulisanom dijelu korita od brze ceste nizvodno do regulisanog dijela u MZ Osijek u dužini od 2.900 m.

Za navedene aktivnosti angažovano je šest radnika sa alatom (trimeri, motorne pile i dr.)

U periodu od 23.09.2021.godine do 28.09.2021.godine je izvršeno ručno čišćenje korita Zujevine od regulisanog dijela do ulijevanja u rijeku Bosnu u dužini od 525 m. Za navedene aktivnosti angažovano 7 radnika sa alatom (trimeri, motorne pile i dr.).

U periodu od 28.09.2021.godine do 30.09.2021.godine izvršeno je uklanjanje nanosa zemlje i otpada u regulisanom i neregulisanom dijelu korita od mosta nizvodno u dužini 1.100 m.

Za navedene aktivnosti angažovan jedan bager.

4. Rijeka Tilava

U proteklom periodu u donjem dijelu korita rijeke Tilave izvršeno je uklanjanje otpada i zemlje gdje je bila angažovana mehanizacija sa jednim kamionom i jednim bagerom. Očišćeno je 400 m korita i na deponiju odvezeno 80 m³ otpada i zemlje.

U periodu od 23/24.09 i 27.09.2021. godine u regulisanom koritu rijeke Tilave izvršeno je uklanjanje otpada i zemlje u dužini od 1.100 m.

Za navedene aktivnosti angažovana je jedna mašina bager.

24.09.2021.godine izvršeno je ručno čišćenje u regulisanom dijelu korita Tilave i uklonjeno 16 m³ granja i otpada i deponovano na deponiju.

Za navedene aktivnosti angažovano 15 radnika sa alatom (trimeri, motorne pile i dr.).

U periodu od 28.09.2021.godine do 30.09.2021.godine izvršeno je ručno čišćenje uređenog dijela korita u dužini 162 m

Za navedene aktivnosti angažovano 8 radnika sa alatom (trimer, motorne pile idr.)

5. Rijeka VečERICA

U proteklom periodu izvršeno je ručno uklanjanje otpada, rastinja i trave čitave dužine vodotoka od 4.400 m.

Za navedene aktivnosti angažovano je šest radnika sa alatom (trimeri, motome pile i dr.).

6. Bunički potok

Urađeno je čišćenje i uklanjanje otpada i rastinja čitavog dijela korita u dužini od 1.390 m. Za navedene aktivnosti angažovana su četiri radnika.

7. Rakovički potok

U periodu od 02.09.2021.god. do 22.09.2021.god. izvršeno je ručno čišćenje otpada, rastinja i trave čitavog vodotoka u dužini od 7.400 m.

Za navedene aktivnosti bilo je angažovano 8 radnika sa alatom (trimeri, motorne pile i dr.).

8. Potok Trnava

U periodu od 02.09. do 15.09.2021.godine izvršeno je ručno čišćenje i odvoz na deponiju otpada, rastinja i trave čitavog vodotoka u dužini od 2.300 m.

Za navedene aktivnosti bilo je angažovano 5 radnika sa alatom (trimeri, motorne pile i dr.).

9. Bistrički potok

U periodu od 16.09.2021.godine do 23.09.2021.godine izvršeno je ručno čišćenje Bostričkog potoka u dužini od 1.750 m

Za navedene aktivnosti je angažovano je 6 radnika sa alatom (trimeri, motorne pile i dr.).

10. Zenički potok

16.03.2021.godine izvršeno je ručno čišćenje jednog dijela Zeničkog potoka u dužini od 530 m od ul. Kakrinjski put do ulijevanja u Rakovički potok.

Za navedene aktivnosti angažovano 7 radnika sa alatom (trimeri, motorne pile i dr.).

PRIJEDLOG MJERA

1. Izvršiti čišćenje, uređenje i produbljivanje svih vodotoka na području općine Ilidža na način kako je to urađeno u 2021. godini. Prilikom čišćenja pojačati inspekcijski nadzor naročito u MZ Rakovica i MZ Blažuj, sa ciljem uklanjanja nelegalnih kanalizacionih sistema iz vodotoka.
2. Progresivnije vršiti regulaciju vodotoka i uključivanje svih institucija koje imaju nadležnosti nad vodotocima od državnih federalnih, kantonalnih institucija svako iz svoje nadležnosti. Obezbijediti neophodna novčana sredstva za realizaciju regulacije vodotoka, naročito rijeke Željeznice i Bosne.
3. Izraditi projektno tehničku dokumentaciju za vodotoke koji je ne posjeduju.
4. Tražiti od svih javnih i komunalnih preduzeća da izvrše identifikaciju svojih instalacija koji se nalaze u vodotocima i izvrše njihovo ukopavanje ili podizanje iznad korita, kao i postavljanje tabli sa oznakama da se iste nalaze na tom mjestu radi nesmetanih radova čišćenja vodotoka mehanizacijom i sl.
5. Izvršiti mapiranje svih mostova na vodotocima i utvrditi sa aspekta struke koji se mostovi moraju rekonstruisati zbog dotrajalosti i slabe propusne moći.
6. Izvršiti dogradnju betonskih zidova na regulisanim vodotocima koji su niski te predstavljaju opasnost od izlivanja rijeka i potoka.
7. Izvršiti izgradnju silaznih rampi u vodotocima gdje je urađena regulacija kako bi se brže i efikasnije moglo ući u korito i izvršiti čišćenje. Prilikom novih regulacija vodotoka obavezno projektovati i izgraditi silazne rampe u vodotocima.
8. Voditi stalni nadzor o zaštiti korita od bespravnog vađenja materijala iz istih, bespravnog odlaganja otpada u vodotoke – “divlje deponije”, ispuštanja fekalnih otpadnih voda, bespravne gradnje uz obale vodotoka.
9. Izvršiti postavljanje mjernih stanica na svim većim vodotocima.